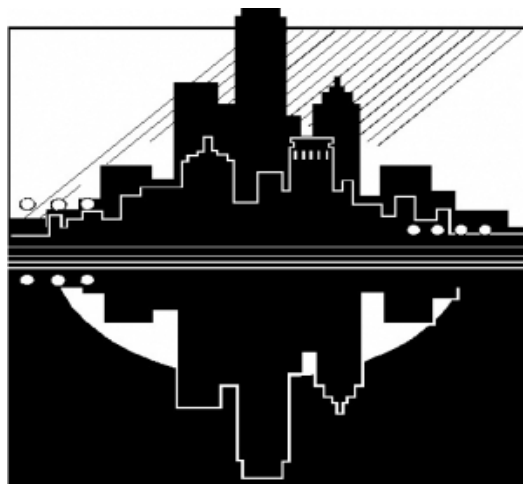

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ВСЕУКРАЇНСЬКА ЕКОЛОГІЧНА ЛІГА**

РОСЛИНИ ТА УРБАНІЗАЦІЯ

Матеріали

**XIII Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Дніпро, 1 лютого 2024 р.)**

**Дніпро
2024**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ВСЕУКРАЇНСЬКА ЕКОЛОГІЧНА ЛІГА**

РОСЛИНИ ТА УРБАНІЗАЦІЯ

Матеріали

**XIII Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Дніпро, 1 лютого 2024 р.)**

**Дніпро
2024**

УДК 581:504.03

ББК 28.5 + 20.1

Рослини та урбанізація: Матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції (Дніпро, 1 лютого 2024 р.). Дніпро, 2024. 151 с.

Викладені результати практичних і теоретичних розробок, оригінальних досліджень у галузі зеленого будівництва, стійкості та адаптивних реакцій рослин за умов урбанізованого середовища, інтродукції та акліматизації рослин, фітосанітарного контролю зелених насаджень та ін.

Може бути корисним фахівцям садово-паркового господарства та зеленого будівництва, фітосанітарного контролю, ботанікам, екологам тощо.

Редакційна колегія:

Кобець А. С., ректор ДДАЕУ, д. н. держ. упр., професор (голова), Бессонова В. П., д.б.н., професор (заступник голови, відповідальний редактор), Ткаліч Ю. І., д.с.-г.н., професор, проректор з наукової та інноваційної діяльності ДДАЕУ (заступник голови), Тимочко Т. В., голова Всеукраїнської екологічної ліги (заступник голови), Іжболдін О. О., к.с.-г.н., доцент, декан агрономічного факультету (заступник голови), Грицан Ю. І., д.б.н., професор, головний науковий співробітник ДДАЕУ, Кучерявий В. П., д.с.-г.н., професор, Національний лісотехнічний університет України, Крамарьов С. М., д.с.-г.н., професор, завідувач кафедри агрохімії ДДАЕУ, Кабар А. М., к.б.н., доцент, директор ботанічного саду ДНУ ім. О. Гончара, Гревцова Г. Т., д.б.н., професор, Харківський національний університет ім. В.В. Докучаєва, Харитонов М. М., д.с.-г.н., професор, керівник Центру природного агровиробництва, Пардіні Джованні, д.б.н., професор кафедри ґрунтознавства Університету Жирони, Іспанія, Рубік Хінек, доктор філософії, доцент факультету тропічних культур Чеського університету природничих наук, Прага, Чехія, Хейлмейєр Герман, д.б.н., професор кафедри біології/екології Технічного університету Фрайберзької гірничої академії, Німеччина, Пономарьова О. А., к.б.н., доцент, Іванченко О. Є., к.б.н., доцент, завідувач кафедри садово-паркового мистецтва та ландшафтного дизайну ДДАЕУ, Зайцева І. А., к.б.н., доцент.

Авторські тексти не редагувались

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1 УРБОЛАНДШАФТИ ЯК СЕРЕДОВИЩЕ ІСНУВАННЯ РОСЛИН

Аркушина Г.Ф., Сус Л.В. Систематичний огляд дендрофлори села Якимівка Новоукраїнського району Кіровоградської області	9
Бондаренко О.Ю. Екологічні аспекти культивованих видів рослин, як компонент спонтанної фракції дачних поселень	11
Ворошилова Н.В., Доценко Л.В., Маленко Я.В. Принципи ревіталізації відпрацьованих кар'єрів на прикладі міста Кривий Ріг	13
Дідур О.О., Стрепетова Х.В., Кацевич В.В., Ловинська В.М., Сабанський А.М. Оцінка екологічної якості ґрунтів як компонента зелених насаджень парків мегаполісу	16
Іванько І.А., Барановський Б.О., Голобородько К.К., Кармизова Л.О., Дідур О.О. Дендрологічне різноманіття території регіонального значення Балка Довга м. Дніпро	17
Ільченко Л.А. Щодо контейнерного озеленення в міському просторі	20
Кірін Р.С. Особливості правового регулювання відносини озеленення при здійсненні стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації	23
Красовський В.В., Черняк Т.В., Дяченко-Богун М.М., Шкура Т.В. Субтропічні плодові культури в кишеньковому парку міста Хорола	26
Лісовець О.І., Артёмова Д.В. Біорізноманіття макрофітів озер Солоне та Солоненьке Дніпровсько-Орільського природного заповідника	29
Мильнікова О.О. Сучасний стан дендрофлори дитячих навчальних закладів на прикладі КЗО ДНЗ «Синій птах» № 377 м. Дніпро	31
Пилипчук В.Ф., Бойко Р.В. Дослідження екотопів, створених на наливних пісках Київського лівобережжя	34
Уджмаджурідзе В.Г., Лісовець О.І. Адвентивні види в угрупованнях амброзії полинолистої (<i>Ambrosia artemisiifolia</i> L.) в урбоекосистемі м. Дніпра	36
Шоль Г.Н., Красова О.О. Нотатки до флори та рослинності балки Свистунова (Криворіжжя)	39
Шумик М.І., Попіль Н.І. Концепція ландшафтної оптимізації урбанізованих екосистем	42
Юхименко Ю.С., Бойко Л.І. Роль культиварів відділу Pinophyta у	

Перелік використаних джерел

1. Soltani, A., Sharifi, E. Daily variation of urban heat island effect and its correlations to urban greenery: A case study of Adelaide. *Front. Archit. Res.* 2017, 6. P. 529–538.
2. Trogisch, S., Liu, X., Rutten, G., Bruelheide, H. Tree diversity effects on ecosystem functioning – Introduction. *Basic and Applied Ecology.* 2021, 55. P. 1–5.
3. Pedro, M. S., Rammer, W., Seidl, R. Tree species diversity mitigates disturbance impacts on the forest carbon cycle. *Oecologia.* 2015, 177(3). P. 619–630.

УДК 711.433(477.63):635.921

ЩОДО КОНТЕЙНЕРНОГО ОЗЕЛЕНЕННЯ В МІСЬКОМУ ПРОСТОРИ

Л.А. Ільченко, к. с.-г. н., доцентка,

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

49600, м. Дніпро, вул. Сергія Єфремова, 25

Застосування контейнерного озеленення є одним із напрямків вирішення проблемних питань щодо комфортного проживання міських жителів в умовах техногенного навантаження. Брак територій в центральних районах великих міст, придатних для висаджування різних форм рослинності, спонукає до пошуку нетрадиційних способів зі створення зеленої інфраструктури. Основним вектором розвитку контейнерного озеленення розглядається заповнення деревно-чагарниковими та квітковими рослинами міських просторів для урізноманітнення ландшафтів, візуальної привабливості відповідних об'єктів та підвищення екологічності територій, де звичайні посадки в ґрунт здійснити неможливо. Рослинні композиції чи окремі флористичні екземпляри, завдяки мобільності контейнерів, можна швидко встановити, демонтувати, перемістити, враховуючи потреби міських служб.

Низкою київських фахівців [4] охарактеризовано переваги та недоліки контейнерного озеленення в урбанізованому середовищі, розглянуто доречність використання контейнерів, залежно від матеріалу виготовлення, проаналізовано

асортимент рослин, придатних до використання у вигляді контейнерної культури. Серед останніх як представники дендрофлори, так і трав'янистої рослинності, зокрема цибулинні, овочеві та пряні види.

Криворізькими авторами [2] надано більш конкретну інформацію стосовно контейнерного озеленення за результатами обстеження міських територій загального, спеціального та обмеженого користування. За їх даними, мобільними контейнерами слугують ємності, виготовлені з дерева, бетону, пластика, нержавіючого металу. Перші два матеріали найчастіше зустрічаються в оформленні літніх терас кав'ярень. За повідомленням науковців, озеленення із залученням контейнерів у місті є надзвичайно різноманітним, до його складу входять: хвойні породи, листяні чагарники, злаки, квіткові рослини, в тому числі і оранжерейні [2, с. 10].

Дніпровськими дослідницями висвітлено асортимент контейнерного квіткового декорування, що застосовувався на об'єктах загального користування правобережної частини обласного центру, а саме: *Petunia*×*hybrida* (з назвами сортогруп), *Sedum spectabile*, *Pelargonium zonale*, *Pelargonium peltatum*, *Tagetes patula*, *Salvia splendens*, *Gazania*×*hybrida*, *Begonia semperfloren*. Авторками вказано парки та сквери, де висаджувалися види з наведеного переліку [1, с. 58].

Доречно зауважити, що озеленення Правобережжя м. Дніпра доповнене контейнерами різних модифікацій, виготовлених з дерева, пластику, кераміки, бетону. Останні є найпоширенішими, їх можна зустріти в оформленні ганків магазинів, кав'ярень, перукарень, сучасних житлових комплексів, а також біля адміністративних будівель, закладів вищої освіти та громадського харчування, впродовж пішохідних зон. Превалюють контейнери, розташовані на землі, у вигляді горщиків, ящиків, вазонів різної величини, ємностей, подібних до округлих блюд. Їх наповнення представлене здебільшого такими родами квіткових однорічників як *Petunia*×*hybrida*, *Sedum*, *Tagetes*, трапляються також *Alyssum*, *Impatiens*; з багаторічників частіше застосовуються злаки, хости та хризантеми корейські; подекуди має місце *Glechóma hederácea*, *Hedera helix* чи *Euonymus fortunei*. Останній ефектно виглядає в поєднанні з декоративними представниками родини *Poaceae* різної фактури (бетонні вазони, розташовані на розі вулиці Олесея Гончара і провулку Євгена Коновальця, по дві ємності з обох боків будівлі).

Варто зупинитися також на застосуванні габіонів у вуличному озелененні міст як різновиду контейнерів для рослин. Габіоном називають об'ємний каркас з металевої сітки, заповнений камінням, галькою чи щебенем. До переваг відносять: зносостійкість, оригінальний вигляд, багатогранність наповнення. Зокрема, у м. Калуш для створення нових квітників на двох вулицях обрали варіант з габіонами. Вказані конструкції також стали пріоритетними для висаджування квітів у всіх парках Тернополя. Дану інформацію можна знайти на офіційних сайтах міських рад згаданих населених пунктів. Габіони коробчастої форми зафіксовано на вулиці Сергія Єфремова біля житлового комплексу «Park Residence» у м. Дніпро, рослинним компонентом обрано чагарник *Buxus sempervirens*.

Викликає зацікавленість і використання деревної рослини *Parrotia persica* у великогабаритних бетонних контейнерах (пішохідна зона вулиці Короленка). Ця інтродукована рослина є маловідомою, проте, характеризується декоративністю [3, с. 37], відмінним ростом у міських умовах та толерантністю до посушливих періодів. Низка дерев'яних контейнерів прямокутної форми з представниками роду *Juniperus* є окрасою Кельнського бульвару.

Отже, контейнерна культура декоративних рослин набуває популярності в Україні, і наше місто не залишається осторонь сучасних тенденцій завдяки нетрадиційним способам озеленення міського простору, і вуличного зокрема.

Перелік використаних джерел:

1. Бессонова В. П., Яковлева-Носарь С. О., Іванченко О. Є. Аналіз квітникового озеленення у парках і скверах Правобережжя міста Дніпра. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2022, т. 32, № 1. С. 51–61.
2. Бойко Л. І., Данильчук Н. М., Юхименко Ю. С., Шульга О. О. Використання мобільних форм в озелененні мегаполісів на прикладі м. Кривий Ріг. *Біологія та екологія*. 2022. Том 8. № 1. С. 8–15.
3. Івченко А. І., Пацура І. М., Кендзьора Н. З., Коляда Л. Б. Таксономічний склад покритонасінних дендропарку Львівської клінічної інфекційної лікарні. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2012. Вип. 22.12. С. 34–38.
4. Косик О. І., Горупаха В. Г., Гуменюк М. О. Використання контейнерного озеленення в міському середовищі. Теорія та практика дизайну: зб. наук. праць. К.: НАУ, 2020. Вип. 21. С.58–65.